

Motion till riksdagen

1989/90:Jo93

av Karin Starrin och Kjell Ericsson (båda c)

med anledning av prop. 1989/90:146

Livsmedelspolitiken

Regeringens förslag till framtida jordbrukspolitik innebär ett allvarligt hot mot en väsentlig del av Sveriges åkermark. Som förnyelsebar resurs har åkermarken ett utomordentligt viktigt samhällsvärde. Regeringens förslag innebär att kortsiktiga motiv tillmäts större betydelse än vikten av en långsiktig bedömning som mer överensstämmer med en helhetssyn på åkermarkens användning och globala hänsynstaganden.

Det är specifikt åkermarken i våra skogs- och mellanbygder som riskerar att tas ur bruk. I propositionen bedöms att ca 500 000 hektar bör få alternativ användning för att lösa nuvarande överskottproblem i vegetabilieproduktionen. Den under omställningsperioden succesiva prispressen är regeringens effektiva medel. Resultatet kan emellertid bli att väsentligt större arealer bortfaller. Endast ett intensivt jordbruk i områden med goda betingelser för vegetabilieproduktion har förutsättningar att fortleva.

Den jordbrukspolitik som nu skall läggas fast måste innehålla en långsiktig produktionsmålsättning för jordbruket. Detta mål bör vara övergripande för jordbrukspolitik. Den nuvarande åkerarealen måste tillvaratas för biologisk produktion. Denna grundläggande värdering medger att ekologiska och andra långsiktiga samhällsintressen kan tillvaratas.

Regeringens förslag att under omställningsperioden lämna stöd för skogsplantering och nedläggning av åkermark leder till felaktiga signaler till lantbrukarna. Att långsiktigt bruka och hävda åkermarken för såväl nuvarande som kommande generationers användning blir inte beaktat. Denna inställning leder till att samhället förlorar handlingsfriheten att kunna välja varaktiga utnyttjanden av åkermarken för framtida behov av förnyelsebara råvaror. En inhemsk livsmedelsproduktion medger möjligheter för konsumenter och samhället i övrigt ställer krav på produktionen. Betydelsen av biologisk produktion för energiförsörjning och miljövänligare industriprodukter är andra exempel på denna valfrihet.

Vi anser att anläggningsbidraget inte skall utgå som stöd till skogsplantering. Däremot anser vi att ytterligare ett omställningsstöd skall utgå för att skapa förutsättningar för ett levande och aktivt jordbruk i skogs- och mellanbygden. Under omställningsperioden bör 800 miljoner kronor anslås till detta ändamål.

Vi kan inte acceptera att det regionala stödet som har utgått till förädlingsindustrin helt och hållet tas bort. Vi kan befara att de ökade kostnader som

förädlingsindustrin nu utsätts för, framför allt transportkostnaderna, kommer att slå på produktpriserna regionalt. För att skapa en regional balans behövs detta stöd även i fortsättningen. Vi anser att 125 miljoner kronor skall utgå i särskilt stöd.

Jordbrukspolitikens andra syfte bör vara att åstadkomma ett sådant utnyttjande av åkermarken att råvaruproduktionen anpassas till efterfrågan. Det är därför nödvändigt att utveckla nya marknader där värdet av den biologiska produktionen kan tillvaratas. Ett mångsidigt jordbruk som kan svara mot konsumenternas varierande efterfrågan på livsmedel måste alltså vara det viktigaste marknadsincitamentet.

Jordbrukets förutsättningar för energi- och industriråvaror skall tillvaratas genom ett intensifierat forsknings- och utvecklingsarbete. Samhället måste ta detta ansvar och medverka till att stimulera efterfrågan. Genom att stödja odling av nya grödor och alternativ användning av nuvarande produktion kan nedläggning av åkermark förhindras.

Sveriges lantbruksuniversitet bör få uppdrag att genomföra ett ingående utvecklingsarbete i syfte att använda åkermarken på ett samhällsriktigt sätt. 100 miljoner kronor bör avsättas till detta syfte.

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om omfördelningen av anläggningsstödet,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad i motionen anförts om anslaget till Sveriges lantbruksuniversitet,
3. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att stödet till förädlingsindustrin skall utgå med 125 milj. kr.

Stockholm den 8 maj 1990

Karin Starrin (c)

Kjell Ericsson (c)